

BORGINGSDOCUMENT MEER BEGAAFDHEID

KINDCENTRUM MOERSCHANS

In elke groep zijn er kinderen die een ontwikkelingsvoorsprong hebben (een ontwikkelingsvoorsprong is de voorsprong die een kind heeft in vergelijking met het niveau wat je bij zijn/haar leeftijd mag verwachten). We noemen deze kinderen meer begaafd, in andere gevallen spreken we van slimme kinderen of pluskinderen. Niet alle kinderen die opvallen door hoge resultaten en een goed leervermogen zijn onderzocht en als (hoog)begaafd gediagnosticeerd. Toch vraagt deze groep binnen de groep een duidelijke zorg.

We willen dat er binnen ons kindcentrum voor meer begaafde kinderen, onderwijsinhoudelijke en in pedagogisch didactisch opzicht een passend en gestructureerd onderwijsaanbod wordt gerealiseerd.

Dat betekent:

- 1. Meer begaafde kinderen hebben specifieke aandacht nodig binnen ons onderwijs.**
- 2. Meer begaafde kinderen dienen zoveel mogelijk verantwoordelijkheid te krijgen voor hun eigen leerproces.**
- 3. Leerkracht is voor meer begaafde kinderen vooral een coach, maar verschaft zeker ook instructie.**
- 4. Betrokkenheid van ouders van meer begaafde kinderen is erg belangrijk.**
- 5. Meer begaafde kinderen moeten de kans krijgen ontwikkelingsgelijken te ontmoeten.**
- 6. Welbevinden van meer begaafde kinderen is belangrijker dan hoge prestaties.**

SIGNALERING

Kleutergroepen:

Bij binnenkomst

Na 6 weken is er een gesprek tussen de ouder(s) en de leerkracht om informatie te krijgen over de leerling en om bijzonderheden welke zijn aangegeven op de oudervragenlijst te bespreken.

Als de leerkracht in de weken dat de leerling op school is vermoedens heeft van een ontwikkelingsvoorsprong of deze vermoedens zijn uitgesproken door een pedagogisch medewerker van de peuterspeelzaal, dan volgt een uitgebreid gesprek met de ouders. De leerkracht gebruikt hiervoor een uitgebreide vragenlijst met daarop de meest uiteenlopende onderwerpen, om meer in te kunnen spelen op de ontwikkeling en leefwereld van deze kinderen.

Het is ook belangrijk dat wanneer een kind binnen komt op school het zich eerst veilig moet voelen om vervolgens te signaleren en daaraan gekoppeld te handelen.

Groepen 3 t/m 8:

Als er vermoedens zijn van een versnelde ontwikkeling (denkproces verloopt snel, kinderen hebben weinig behoefte aan instructie, oefening en herhaling, geheugen is goed etc.) bij een kind dan zijn er ook voor de leerkracht van de groepen 3 t/m 8 verschillende signaleringslijsten beschikbaar.

We gebruiken hiervoor de quickscan van hoogbegaafdheid in zicht ('[Quickscan](#)' [begaafdheidskenmerken \(hoogbegaafdheid-in-zicht.nl\)](#)); dit protocol bevat lijsten ter signalering en diagnostisering van kinderen.

Door middel van het invullen van de groepssignaleringslijst kan er gekeken worden hoe een leerling op bepaalde aspecten een "voorsprong" heeft t.o.v. andere leerlingen. Deze lijst wordt voor iedere leerling ingevuld. Na het invullen volgt een groepsbespreking. Deze bespreking vindt plaats met groepsleerkrachten, de zorgcoördinator en met de coördinator meer- en hoogbegaafdheid. De kinderen kunnen halverwege het schooljaar en begin nieuwe schooljaar in- en uitstromen binnen de Bastiongroep (BG).

Hierbij wordt er gericht gesproken over de ontwikkeling van het kind en wordt een vervolg traject afgesproken met bijbehorende actie punten.

ONDERWIJSAANBOD

Groep 1 en 2

Door de vorm en organisatie van het onderwijs in de groepen 1 en 2 kunnen we hier grotendeels tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften van meer begaafde kinderen. Bij deze leerlingen wordt de zone van de naaste ontwikkeling vastgesteld met behulp van KIIJK! Op basis daarvan worden er didactische en sociaal-emotionele doelen gesteld om leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong de gelegenheid te bieden zich optimaal te ontwikkelen. Dit gebeurt door middel van:

- het verrijken van de leeromgeving ;
- extra verdiepende materialen bij bestaande materialen zoals kralenplank ed.;
- het aanbieden van activiteiten uit het boek 'Compact & Rijk';
- aanbieden van verdiepende activiteiten ("slimme kleuters ") vooral tijdens werklessen en in de hoeken;
- aanbieden van plus-projecten van de Kleuteruniversiteit;
- tijdens de werklessen wordt gebruik gemaakt van de "Bee Bot";
- tijdens de kringactiviteiten wordt de vraagstelling aangepast.

Groep 3-8

In de groepen 3 t/m 8 vallen deze kinderen vaak op door erg goede leerresultaten, goede inzet en werkhouding. Als blijkt na het invullen van de signaleringslijsten en bespreking met team dat het kind aangepast werk dient te krijgen wordt er op de volgende manieren in de groepen gewerkt;

- Vooraf afnemen van de methodetoets van spelling om passend onderwijs te kunnen bieden. Op basis van de analyse van de toets, bepaalt de leerkracht welk type verwerking de leerling wel/niet moet maken van het komende blok. De leerkrachten compacten de reguliere leerstof voor de meer begaafde leerlingen. Daardoor wordt er onderwijs op maat gegeven door de verschillende niveaus welke in onze reken-, taal-, en spellingsmethode wordt aangeboden. Er ontstaat tijd voor het maken van verrijkingswerk van datzelfde vak.
- Bij rekenen compacten de kinderen doordat ze de zwarte opgaven maken en tempo en de verdiepingsopgaven. Deze kinderen maken ook gebruik van een meesterwerk boek behorend bij de methode
- Er wordt tijdens deze vakken gewerkt rondom de doelen. Ze verwerken de leerstof vrij zelfstandig en hebben tijd om verrijkende/verdiepende activiteiten te maken .

- Bieden van korte instructie op groepsniveau voor de vakken waarin het kind goed presteert.
- Bieden van instructie op eigen niveau door de leerkracht op vaste momenten in de week.
- Eisen stellen aan de werkinhoud, werkhouding (inspanning, concentratie en doorzettingsvermogen) en werkverzorging.
- We leren de kinderen in de bovenbouw een planning maken.
- Extra aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, met name extra ondersteuning bij het ontwikkelen van vaardigheden zoals samenwerken.
- Regelmatige evaluatie met betrokkenen.

BASTION GROEP

Naast de zorg (die hierboven is beschreven) die kinderen krijgen in de groepen, hebben we op school ook nog de **Bastiongroep. (BG)** Hierin werken kinderen van groep 4 t/m 8 samen. De kinderen die in deze groep werken worden begeleid door de BG-leerkracht.

Als kinderen voldoen aan de hieronder genoemde omschrijving én toestemming is verkregen van de ouders dan wordt de leerling toegelaten tot de Bastiongroep.

Vanuit elke groep is er een leerkracht aanwezig bij de vergadering en samen met de zorg coördinator moet er unaniem een positief besluit genomen worden over deelname in de BG.

Doelgroep:

- Kinderen moet in ieder geval een A of hoge B-score hebben voor de toetsen begrijpend lezen en rekenen. Spelling en studievaardigheden wordt hier ook in meegenomen.
- Zij moeten ook werken met een verkort leerstofprogramma in de groepen.
- De kinderen dienen over een goede werkhouding te beschikken en door hun motivatie en inzet een grote mate van zelfstandigheid aan te kunnen.
- Deze kinderen komen ook naar voren uit de signaleringslijsten van de ingevulde QuickScan.
- Kinderen eventueel met een IQ boven de 130 vastgesteld door een GZ-psycholoog.

Groep 3:

Voor deze groep gelden de volgende criteria:

- Lezen in de “zon”- groep van de nieuwe methode Veilig Leren Lezen.
- AVI/DMT ook een A score, behalve als het gaat om de risico leerlingen.

WERKWIJZE

1. Pittige Plustorens

Bij de Pittige plustorens wordt op een ochtend gewerkt met een heterogene groep leerlingen .

De kinderen werken op een donderdagochtend van 8.30 tot 10.00 uur onder leiding van de Bastion leerkracht aan de projecten.

De kinderen werken in kleine teams aan z.g. peperopdrachten. De peperprojecten zijn projecten die zich bevinden in de pittige plustorens. Er is een onderverdeling in groene, rode en gele pepers.

De groene pepers zijn gesloten opdrachten. De kinderen doorlopen vooraf gestructureerde stappen waarbij de uitkomst van iedere stap van tevoren min of meer vaststaat.

De rode pepers zijn open opdrachten , ook hierbij moet een gestructureerd stappenplan doorlopen worden maar hiervan staat de uitkomst niet vooraf vast. De kinderen moeten de stappen zelf inhoud geven.

De gele pepers hebben een half open karakter. Ze zitten qua moeilijkheidsgraad tussen een rode en groene peper in. Kinderen die met een rode peper opdracht bezig zijn kunnen de gele pepers gebruiken bij het uitwerken van de opdrachten. De gele pepers zijn ook geschikt als losse verrijkingsactiviteit.

Het aantal pepers geeft de moeilijkheid aan.

Doel van deze opdrachten is o.a. het werken aan de creatieve ontwikkeling van kinderen, het leren plannen, structureren en organiseren en te werken aan de sociaal-emotionele ontwikkeling zoals samenwerken en communiceren.

Na het project presenteren de leerlingen de uitkomsten van hun project. De leerkracht beoordeelt het proces en het product. Kinderen uit de Bastiongroep geven elkaar tips en tops naar aanleiding van de presentatie.

Vorderingen en de manier van werken wordt bijgehouden door de BG- leerkracht en in een oudergesprek besproken met de ouders. Dit wordt bijgehouden in een plan in Parnassys. Deze gesprekken worden gevoerd met de BG-leerkracht.

2. Smartgames

De kinderen die in aanmerking komen voor het werken in de BG die spelen een gedeelte van de werktijd ook smartgames. Ze leren hierdoor analytisch denken (Hoe 'zie' ik de oplossing?, ze leren doorzetten en ze leren omgaan met het maken van fouten).

3. Huiswerk

De kinderen die in de Bastiongroep werken, krijgen ook huiswerk. Dit bestaat afwisselend uit het maken van een denkvierkant en het uitleggen/verklaren van een vraag waar ze zelf het antwoord niet op weten, de zg HUH (heel uitzonderlijk huiswerk).

4. Meesterwerkboek rekenen

De kinderen brengen het meesterwerkboek van rekenen mee naar de Bastiongroep, tijdens deze ochtend wordt het werk wat daarin gemaakt is, nagekeken en besproken. Ook wordt er instructie gegeven op het werk voor de komende week.

5. Doelen

De ochtend wordt gestart met het benoemen van de door de kinderen zelf gestelde persoonlijke doelen.

Ieder kind heeft een poster van SLO in zijn/haar map zitten, de doelen worden besproken en kinderen noteren kort op welk moment ze aan die doelen gewerkt hebben.

Samenvatting in de praktijk:

De donderdagochtend ziet er voor de kinderen die in aanmerking komen om in de Bastion groep te werken als volgt uit:

8.30-10.00 uur starten met het bespreken van de doelen van de kinderen; denkvierkant bespreken en/of HUH daarna gaan ze aan het werk met de PPT .

10.00-10.15 uur pauze

10.15-10.45 uur smartgames, geheugenspelletjes of dergelijke.

Het reguliere werk dat op dat moment in de groep gedaan wordt, zouden de kinderen moeten kunnen missen. Samen met de leerkracht kan er gekeken worden of er bepaalde dingen op een ander moment gedaan moeten worden (dit mag meer uitzondering zijn dan regel, bij uitzondering mogen ze werk vanuit de groep meenemen). In de bovenbouw moeten de kinderen zelf de verantwoording krijgen om te kijken wat er evt op een ander moment gemaakt moet worden. Ze werken de bovengenoemde tijd iedere donderdag ochtend bij de Bastion groep. Ook dit werk moet aan bepaalde eisen voldoen en is zeker geen vrijheid-blijheid.

EVALUATIE VAN DE KINDEREN

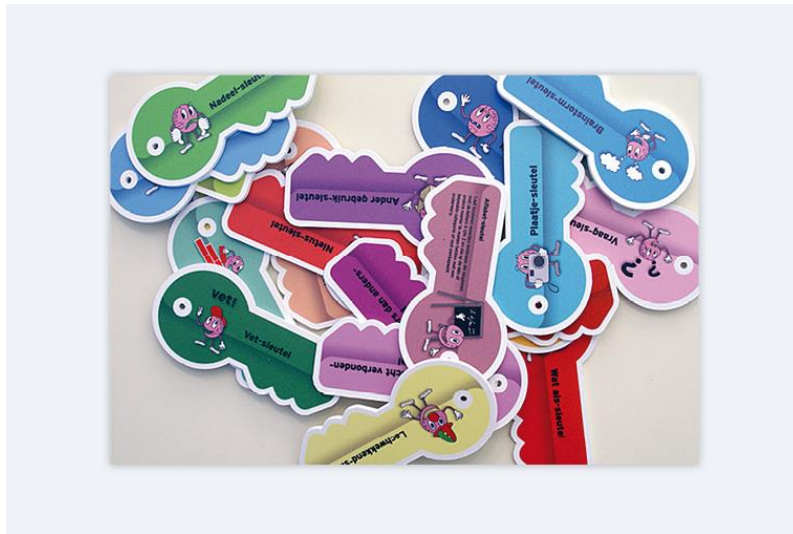
De leerlingen worden 2- ledig gevolgd m.b.t. hun vorderingen:

1. Het onderwijs in de klas wordt beoordeeld door de leerkracht. Indien de leerkracht meent dat de resultaten over langere termijn bezien teruglopen dan neemt deze contact op met de Bastion leerkracht en kunnen we eventueel kiezen voor meer instructie in de klas.
2. Het onderwijs in deze groep wordt beoordeeld/kort beschreven door de leerkracht en vastgelegd in de individuele rapportages.

Twee keer (halverwege en einde schooljaar)per jaar worden de resultaten van de kinderen en de werkwijze in de BG met ouders besproken. De leerkracht van de BG koppelt dit terug aan de betreffende groepsleerkrachten en zij bespreken dit op de ouderavonden, gekoppeld aan de rapporten, met de betreffende ouders.

Mocht het zo zijn dat de resultaten tegenvallen dan kan er besloten worden om leerlingen uit de Bastion groep te halen. Tevens moeten de leerlingen voldoen aan de zelfstandige vaardigheden die nodig zijn om in de Bastion groep te kunnen functioneren.

DENKSLEUTELS

Door de hele school (van groep 1 t/m 8) wordt gebruik gemaakt van de denksleutels. Denksleutels zijn sleutels met daarop een vraag of opdracht die kinderen aanzetten tot creatief, analytisch of praktisch te denken. Tevens stimuleren de sleutels kinderen om eens dingen vanuit een ander perspectief te bekijken.

Voor de kleutergroepen zijn er speciale denksleutels die meer aansluiten bij de belevingswereld van jonge kinderen .Vrijwel alle kinderen zijn bekend met het begrip “sleutel” als een ding dat je gebruikt om iets te openen. De denksleutels gebruiken we om ons denken te openen. Dit is voor kinderen een makkelijk uit te leggen concept.

Denksleutels worden ingezet om het hogere orde denken van alle kinderen te stimuleren.

We zorgen er voor dat er iedere maand een andere denksleutel centraal staat en in alle groepen wordt die sleutel dan toegepast of gebruikt als uitgangspunt voor de les(sen). De denksleutels kunnen worden gebruikt voor een klassikaal kringgesprek, maar kunnen ook ingezet worden in kleine groepjes. Samenwerken stimuleert het reflecteren en levert meer ideeën en inzichten op .